

de se je vse tērlo. 14. dan t. m. je postavil cesar prvi kamen, kjer se bo velikanski kolodvor železnice zidati začel. Teržaški škof g. g. T. Legat je vpričo 4 ministrov, deželnega poglavarja, predsednika mestne srenje in silno velike množice ljudi opravljal cerkovno blagoslovenje nove naprave; in ko je Cesar podstavni kamen položil, so zagromeli od vsih strani mesta in barkostaje topovi in so oznanili Teržaškemu mestu in njeni okolici imenitno prigodbo, ktera bo pripeljala železno cesto v Terst. — Cesar je obiskal vse očitne Teržaške naprave, se je peljal tudi v Polo, je obiskal Lipico i. t. d. V saboto popoldne je zapustil Terst in pot v Gorico nastopil. V 2. listu „jadranskiga Slavjana“ je natisnjena krasna pesem, ki jo je naš slavni Koseski zložil ob veselim prihodu presvitliga cesarja Franca Jožefa v Terst, ktero tudi bravcam „Novic“ podamo. Takole se glasi:

Osoda, glej! na bregu Jadre slavne
Sklenila je mogočne sile tri,
Taljanski um svitlosti starodavne.
Izkušeno Slavenstva hrabro kri,
Germanski ved modrosti bistroglavne,
Zvarila vse je v stik edinosti,
De svetu tak očitno znamenje dade,
Kam „Viribus unitis“ priti znade.

Po klicu tim se verlo breg obnaša,
Mogočni Terst namembe cilj spozná,
Deržavi v prid, Evropi v kinč naraša,
Podnebjam trem teržestva cvet veljá,
Po vednosti le ude svoje praša,
Ne gleda kdo jim kerstne liste da,
Do Tebe pak zvestobo vsim naroči,
In „Viribus unitis“ jo zvedoči.

In tak Ti dans veselo blagor vriska,
Iz tisuč pers Ti poje slave glas,
Iz tisuč lic ljubezni plamen bliska,
Kreposti vse oberne Tebi v kras;
In če se kdaj poverne dōba stiska
Zaupaj, knez, in kliči zveste nas!
Ko skalnat breg valovju bomo stali,
In „Viribus unitis“ piš pregnali.

J. Koseski.

Novičar iz Ljubljane.

Presvitli Cesar so iz Tersta 13. t. m. sledeče lastnoročno pismo poglavarju Krajske kronovine poslali: „Ljubi grof Chorinsky! S pravo zadovoljnostjo sim se prepričal, akoravno sim le malo časa v krajskim vojvodstvu bil, de so mi prebivavci te dežele, ki so svojo nepremakljivo zvestobo do moje hiše v naj bolj britkih časih v djanju pokazali, v resnici z globoko in odkritoserčno ljubeznijo udani. Na celim popotvanju, posebno v glavnim mestu v Ljubljani, sim od tega ravno takó obilne kakor žive dokaze sprejel. Čast, ktera se mi je skazala, me je, kēr je izrek enakiga mnjenja, serčno razveselila, in potreba mi je, de v teh besedah svojo hvalo za to izrečem, kar Vam naložim, očitno na znanje dati. Tudi Vam, ljubi grof Chorinsky gre moja hvala zo zveste in koristne službe, ktere ste moji hiši in deržavi med Vašo dozrajno službo storili. Prepričan sim, de boste z enako gorečnostjo tudi zanaprej za blagor dežele skerbili, ktero vladati sim Vas z zaupam zavolj Vaših doskušenih lastnost poklical. — Slavni maršal Radecki je v četrtek 16. t. m. zapustil Ljubljano in se v Gorico podal, cesarja še enkrat ondi pozdraviti. Junaški starčik, kteriga glava in sercé ste še zmiraj mlade, si je ohranil v sercih Ljubljančanov drag spomin. — V nedeljo sta bila ministra Švarcenberg in Šmerling v Ljubljani, na poti iz Tersta na Dunaj nazaj. Ker je prvi minister Švarcenberg še s cesarjem tukaj poslavljen bil, je očitno poslavljenje ta dan le g. vitezu Šmerlingu, ministru pravice, veljalo. — Binkoštno nedeljo popoldne

ob dveh se je začela vožnja po železnici iz Ljubljane noter do Litije, od kodar se ob 8. zvečer spet voz nazaj v Ljubljano verne. O nedeljo in pondeljik se je veliko Ljubljančanov za kratki čas po železnici peljalo. Vsako nedeljo in pondeljik, ako bo vreme lepo, je tedaj priložnost dana, po železnici se kratkočasovat. — Binkoštno nedeljo popoldne so pokopali mlado zalo hčer gosp. prof. Kersnika, gospodično Leopoldino, ki je po nagli bolezni v 17. létu svoje starosti na pljučni bolezni umerla. Malokdaj se vidi toliko pogrebcev za pogrebam, kakor smo jih pri tem pogrebu vidili; malokdaj se sliši pri pokopališu toliko joka, kakor ko so visoko spoštovano — pravo slovensko deklico — v jamo pogreznili. De ji „Novice“ s tem naznanilam spominček v današnjim listu postavijo, spolnejo le svojo dolžnost, kēr rajnka je iz celiga serca ljubila svojo domovino in je to očitno pokazala v slovenskih igrah v Ljubljanskim gledišu, ktere so zavoljo nje posebno dopadle. Nemila smert jo je prezgodaj prezgodaj vzela! — 18. dan t. m. smo vidili prvi spomladanski sad v Ljubljani: Vipavke so prinēse perve češnje v Ljubljano.

Novičar iz mnogih krajev.

Na predlog ministerstva so cesar 16. dan t. m. napravo častnih bander dovolili, ktero bojo prihodnjič tiste kupčijske barke našiga cesarstva dobivale, ki so kakšno slavno délo dopernēse. Bandera bojo bele ali rudeče. Belo častno bandero dobí tisti barkini vodnik, ki je v kaki daljni ptuji deželi avstrijansko kupčijstvo začel, razširil, pomnožil i. t. d. — rudeče pa tisti vodnik, ki se je na morji zoper kak napad sovražnih ali roparskih bark vojskoval, cesarskim barkam pomagal i. t. d. Mornarji takih bark prejmejo še poverh 500 do 2000 gold. za darilo. — Minister pravice je po novih sodnjiških napravah cesarju nasvetoval, de se bojo po sodnjiških kantonih notárji ustanovili, ki bojo oblast imeli, veljavne pisma, ženitvanske, izročilne i. t. d. izdelovati, v pravičinah rečéh svete dajati i. t. d. Kaj več od te koristne naprave bomo drugikrat v Novicah povedali. — Po ministerskim dovoljenju od 23. pret. m. je srenjam pravica dana, svojim srenjčanam, ki se na pot podajo, domovinske liste dajati, ki so pa le za popotovanje po deželah našiga cesarstva veljavne; če gré kdo v ptuje dežele, mora navadni pōs imeti. — Minister denarstva je na znanje dal rajtingo pretečeniga léta 1849. Vsi dohodki celiga cesarstva so znēšli skupej 144 milijonov in 13,758 gold., — izdajki pa 283 milijonov in 864,674 gold. Velik razloček med dohodki in izdajki izvira posebno od tod, ker se je lani samo za soldate in vojske 102 milijona in 887,369 gold. več potrebovalo, kakor druge léta. Vojske so huda reč; Bog daj, de bi jih kmalo konec bilo. — Tudi cigani, kterih je okoli 120,000 na Ogerském, se pripravljajo za ravnopravnost (enake pravice, kakor jih vživajo drugi avstrijanski narodi) cesarju prošnjo predložiti, in se zbirajo in posvetujejo zató v mejni vasi „Neudorf“.

Naznanilo in povabilo.

Prihodnjo nedeljo 26. dan t. m. ob 10. dopoldne je zbor deležnikov (akcionarjev) slovenskiga glediša, v kterim se imajo postave in začetek glediša ustanoviti.

Vsi gosp. deležniki so tedaj povabljeni na stréliše (Schiesstadt) gotovo priti, de se bojo postave določile in potem plačevanje delnic ali akcij pričelo.

Odbor deležnikov slov. glediša.

Današnjimu listu je pridjana nasledba razlage srenjske postave.

v šolah in v pisarnicah ne krajša, je sveta pravica, od cesarja obljubljena, zagotovljena, podpisana. Kdor se pregrehe zoper to pravico kriviga stori, le ta je draživec (Wühler), ne pa tisti, ki mir pridigva s spolnitvijo vzajemnih pravic, in k prijaznosti in spravi opomina. Venec miru in sprave darujte vselej možu, kateri pot k zlogi (Einigung) pripravlja, serca za poterpljenje ogréva, in svitlost pravice in resnice razodeva! Kdor se pa o razdraženih časih, kakor so današnji, pri svojim prizadevanju za zložnost in bratinstvo med protivnimi strankami ne vstraši ne zaspoznaja, ne sovražstva ne očitovanja — temu pa še posebno podajte venec domoljubja; on ga ravno takó zasluži, kakor vojak v vojski, ki svoje življenje za samostojnost in čast domovine vaga!

Žaljice

na grobu

„Lavoslave Kersnikove“.

Jedna rožca omedlela,
Jedna zvezda se vternila,
Rodoljubnja zvesta mila
Je od majke slovo vzela. —

Svetjem kinča čas gorice,

Tratam daja nov opás;
Plja iz hribov vun vodice,
Ziblje žita polni klas.
Vse se rožce v nove krila
Tisučbojne stiskajo;
Iz borščičev se hladila
Nove pesmi slišijo.
Vse pripravljeno sprejeti
Je kraljice rož porod,
V ljubopolnim se trepeti
Kinča, snaži vse povsot.
Zelena glavica miga
Kviško divna vun iz tla,
Sterga mrežce — se zažiga
Krasna rožic rožica.
Njeni duh se krog razlija
Blesk leskeče poljem krog;
Hvale njene harmonija
Polni polje, hrib in log.
S tmine krili noč objame
Vse natvore svete hrame,
Iz goré vihar perpiše
Strele pali, grom buči:
Rožca mrtva tam leži,
Polje je pokopališe . . .

Božja roka svit raztresa
Čez nezmerjene nebesa;
Zvezda se pri zvezdi sveti,
Da se če obnebje vneti.
Pod svitljavo se sprehaja
Tam mladeneč, si napaja
Z duham žarene višave
Čutke serca, misli glave;
In na zvezdo tje oberne
Svoj pogled — pomen ji daja,
Si izvoli luč jo raja —
Kar se vterne — v tmine černe . . .

Mati mile duše perve dnove
Čuti lesketati iz prostosti,
Urno kliče zveste vkup sinove,
Hčerke zale v slavni zbor kreposti.
Vdati toku nje besed se more,
Komu serce ni še okamnelo,
K pervorojene svitlôbi zore,
Vabi svojo domovino celo.
Vkupej vabi si mladence, dive,
Svoje harpe čudotvorne glase,
In razdiha v narod pesme žive,
Da ji serce pamet, roka vda se. —
Lavoslava! Tebi je nosila
Solza ljubavi do nje nezmerne,
Ti z besedo, s petjem si ganila
Sine, hčere, materi neverne.

Oče Tvoj — on biser domovine —
Sive glave že, se duše vnete
Blagoslovil sam je Tvoje čine
Z gorko solzo, s kapljo duše svete.
Mati, bratje, znanci — vsi, vsi Tvoji
Jokajo se na prezgodnim grôbi;
Ah nikar, nikar! saj v slavnim broji
Rodoljuben je v neba svitlôbi.
Alj Slovenija, mogočna mati,
Sama se po svoji hčerki zali
Solz nemore, noče se zderžati, —
Ah zakaj bi mi se ne jokali! Kamnogorski.

Novičar iz Ljubljane.

Včeraj pópoldne so prišli svitli nadvojvoda Janez na poti v Terst v Ljubljano. Kér ravno Novice v natis gredó, bomo prihodnjo sredo od tega veseliga prihoda več povedali. — V nedeljo so zbrani deležniki slovenskiga glediša v Ljubljani poterdili postave, po katerih se bojo zdej berž razpisale darila po 100, 80, 60, 50 in 30 gold. za nar boljši slovenske igre, in se bojo igravci in igravke najeli. Od vsiga tega tudi drugi pot kaj več. — V podeljik je vidil nek Ljubljančan Vipavca češnje v Graškim kolodvoru prodajati, ki se je po železnici tje podal. Prav je to; tode češnje so bile precej drage, funt po 17 krajc. srebra. — Barovnica, vas blizo Verhnike, je v saboto skorej cela pogorela, — le sreča je še, de imajo pogorelci večidel svoje pohištva zavarovane.

Novičar iz mnogih krajev.

Tudi v Gorici in Celjovcu, kakor po celim Goriškim in Koroškim, so bili cesar z veliko častjo sprejeti. Za uboge v Terstu in Istrii so podarili 5000 gold., za uboge v Celjovcu pa 800 gold. — 23. t. m. so srečno na Dunaj nazaj prišli; pa na Dunaji, ko so se v kočii s svojo materjo v mesto peljali, bi se jim bila kmalo velika nesreča prigodila: konji so se splasili, pa k sreči so jih ljudjé, ki so na pomoč prihiteli, kmalo vstavili, de se ni nič hudiga zgodilo. Kakor je bilo ta dan življenje našiga cesarja v nevarnosti, v še hujsi nevarnosti, pa na vso drugo vižo, je bilo pred ta dan življenje Prajsovskiga kralja, kteriga je v Berlinu nek izslužen vojak, 39 lét star, Sefeloge po iménu, s pištolo vstreliti hotel, ravno ko se je hotel kralj na železnico podati. K sreči je kralj z desno roko se vbratil, de krogla ni v persi šla, ampak je le roko ranila. Rana je velika, pa vunder ni nevarna; grozniga hudo delca so berž zgrabili, in ljudstvo bi ga bilo stergalo, ako bi ga ne bila kraljeva straža ubranila. — Iz Ogerskiga in Českiga je prišlo spet veliko bakra (kufra) na Dunaj, iz kteriga vedno krajcarje kujejo; tistih po 2 krajcarja ne kujejo več, zató kér so preokorni. — Med Karlovcam polep Save in med Reko bojo velko eesarsko cesto delati začeli. — Ministerstvo je dobilo iz mnogih dežel našiga cesarstva oznanilo, de žita in klaja povsod prav dobro kažejo; posebno v Banatu, kjer žito že več lét ni takó lepo stalo. — Saboto pred Binkuštni je strašna ploha in toča strašno škodo storila od Brežic do Rajhenberga. V Zdolski in Videmski fari je clo vse pokončala, takó de so ti reveži usmiljenja in pomoči še skoraj bolj potrebni, kakor pogorelci. 21. dan t. m. se je začelo v deržavnim zboru v Parizu tisto imenitno posvetovanje zastran nove volitne postave, zavoljo ktere se nekteri silne prekucije na Francoškim bojé. V Parizu in tudi po deželi je še vse mirno.

Popravek.

V poslednjim »Novičarju iz Ljubljane« se je pogršek vrnil pri naznanilu vožnje po železnici; namest »vsako nedeljo in pondeljk« béri »vsako nedeljo in vsak praznik« ako bo vreme lepo i. t. d.